

Warszawa, 03-07-2024 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

IV.511.165.2024.KD

Pani Zuzanna Rudzińska-Bluszcz

Podsekretarz Stanu

Ministerstwo Sprawiedliwości

ePUAP

Szanowna Pani Minister,

w związku z przekazaniem do opiniowania projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz ustawy-Kodeks postępowania cywilnego (wpisanego do Wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów pod numerem UD30), pragnę serdecznie podziękować w szczególności za podjęcie inicjatywy mającej na celu wprowadzenie do porządku prawnego specjalnego środka służącego eliminacji z obrotu drugiego i ew. kolejnych postanowień o stwierdzeniu nabycia spadku. Przedmiotowa kwestia od dłuższego czasu wymagała podjęcia stosownych prac legislacyjnych, na co Rzecznik już od kilku lat zwracał uwagę w swoich kolejnych wystąpieniach.

Po analizie projektowanej regulacji w tym zakresie, pragnę zwrócić Państwa uwagę na jedną kwestię, która w mojej ocenie posiada znaczenie zasadnicze dla komplementarnego funkcjonowania projektowanego środka prawnego obok innych nadzwyczajnych środków już funkcjonujących w systemie prawnym, wykorzystywanych do eliminacji kolejnych postanowień spadkowych.

Otóż w samych założeniach projektu wpisano, iż ma mieć on charakter subsydiarny względem skargi o wznowienie oraz skargi nadzwyczajnej. Tymczasem w żaden sposób nie wynika to z treści projektowanej regulacji. Istotne pozostaje, iż w tym zakresie brak jest stosownego odniesienia normatywnego w ramach

projektowanych zmian. Dodatkowo nie przewidziano tu również przepisu intertemporalnego. Stąd też w ocenie Rzecznika po ewentualnym wejściu w życie regulacji w takim kształcie, istnieje ryzyko oddalenia złożonych już skarg nadzwyczajnych, bowiem Sąd Najwyższy w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych, bazując na dotychczas ustalonej linii orzeczniczej, może uznać, iż samo złożenie skargi nadzwyczajnej nie jest 'konieczne' w kontekście dyspozycji art. 89 § 1 in fine ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r., poz. 622), skoro funkcjonuje ten szczególny środek prawny, a samo uchylenie zdublowanego postanowienia spadkowego może nastąpić nawet z urzędu (taką możliwość statuuje projekt).

W związku z powyższym uprzejmie proszę o rozważenie wprowadzenia do projektu stosownego przepisu, wprost wskazującego na charakter prawny tego nowego środka prawnego w odniesieniu do instytucji skargi o wznowienie postępowania oraz skargi nadzwyczajnej, tak by nie pozostawiać tej istotnej kwestii prawnej do uznania w procesie stosowania prawa.

Z poważaniem

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/